

Sygn. akt **IC 214/11**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Alicja Zych

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Lisiowska

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2013 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. P. (1)

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie, rentę i ustalenie

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) zadośćuczynienie w kwocie 135.000,00 zł (sto trzydzieści pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2010 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) odszkodowanie w kwocie 7.094,50zł

(siedem tysięcy dziewięćdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 5.400,00zł (pięć tysięcy czterysta złotych) od dnia 1 maja 2011 roku do dnia zapłaty i od kwoty 1.694,50zł (tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt groszy) od dnia 11 marca 2010 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) kwotę 14.580,23zł (czternaście tysięcy pięćset osiemdziesiąt złotych dwadzieścia trzy grosze) tytułem zwrotu utraconego dochodu za okres od dnia 29 lipca 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 maja 2011 roku do dnia zapłaty;

IV. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) kwotę 600,00zł (sześćset złotych) tytułem skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od dnia 1 września 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 maja 2011 roku do dnia zapłaty;

V. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 20,00zł (dwadzieścia złotych) miesięcznie poczynając od miesiąca marca 2011 roku, płatną z góry do 10-tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności;

VI. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) rentę z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość w kwocie po 500,00zł (pięćset złotych) miesięcznie poczynając od miesiąca marca 2011 roku, płatną z góry do 10-tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności;

VII. oddala powództwo w pozostałej części;

VIII. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) kwotę 2.844,47zł (dwa tysiące osiemset czterdzieści cztery złote czterdzieści siedem groszy) tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IX. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 10.646,65zł (dziesięć tysięcy sześćset czterdzieści sześć złotych sześćdziesiąt pięć groszy) zł tytułem zwrotu części kosztów sądowych, od ponoszenia których powódka była zwolniona;

X. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w L., z roszczenia zasądzanego na rzecz powódki w punkcie

I wyroku, kwotę 4.348,63zł (cztery tysiące trzysta czterdzieści osiem złotych sześćdziesiąt trzy grosze) zł tytułem zwrotu części kosztów sądowych, od ponoszenia których powódka była tymczasowo zwolniona.

Sygn. akt I C 214/11

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 marca 2011 roku powódka M. P. (1) wniosła

o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 230.027,00 zł, w tym kwoty:

- 185.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 marca 2010 roku do dnia zapłaty;
- 21.492,00 zł tytułem zwrotu kosztów opieki wraz z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty;
- 1.694,50 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2010 roku do dnia zapłaty;
- 900,00 zł tytułem skapitalizowanej renty z racji zwiększonych potrzeb za okres od dnia 1 września 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku wraz z ustawowymi odsetkami od 31 dnia od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty;
- 30,00 zł miesięcznie tytułem renty z racji zwiększonych potrzeb płatnej miesięcznie do 10-go dnia każdego miesiąca poczynając od dnia 1 marca 2011 roku;
- 500,00 zł miesięcznie tytułem renty z racji częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość płatnej miesięcznie do 10-go dnia każdego miesiąca poczynając od dnia 1 marca 2011 roku;
- 14.580,23 zł tytułem zwrotu utraconych zarobków od dnia 29 lipca 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 lipca 2008 roku do dnia zapłaty.

Ponadto powódka wniosła o ustalenia odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela za skutki wypadku, które mogą się ujawnić w przyszłości.

W uzasadnieniu żądania wskazała, że w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 29 lipca 2008 roku, którego sprawcą był kierowca samochodu osobowego marki V. (...) o nr rej. (...), a którego z pozwanym łączyła umowa ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, doznała szkody majątkowej i niemajątkowej. Tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę pozwany w toku postępowania likwidacyjnego przyznał powódce łącznie kwotę w wysokości 30.000,00zł.

Jednocześnie pozwany przyjął 50% przyczynienie się powódki do powstania szkody i wypłacił na rzecz powódki kwotę 15.000,00zł. Tytułem zaś zwrotu kosztów dojazdów pozwany wypłacił powódce kwotę 475,50zł.

W niniejszym postępowaniu powódka dochodzi dopłaty zadośćuczynienia oraz odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów dojazdów do szpitala i na zabiegi rehabilitacyjne oraz zasądzenia odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów opieki, utraconych zarobków oraz świadczeń rentowych (pozew wraz z uzasadnieniem k. 2-13).

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany ubezpieczyciel podniósł zarzut 50% przyczynienia się powódki do powstania szkody. Nadto wskazał, że w toku postępowania prowadzonego w związku ze zgłoszoną przez powódkę szkodą, pozwany uznał za uzasadnione roszczenia powódki na poziomie: 30.000,00zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, 1.126,36 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, 788,47 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdów. Zdaniem strony pozwanej – uznane i wypłacone kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania są adekwatne do rozmiaru odniesionych obrażeń i krzywdy powódki oraz kosztów poniesionych przez powódkę w związku z wypadkiem. Zdaniem pozwanego – dalsze roszczenia powódki co do kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania oraz roszczenia rentowe objęte niniejszym pozvem są nieuzasadnione i nieudowodnione (odpowiedź na pozew k. 78-85).

W toku niniejszego postępowania nastąpiła zmiana strony pozwanej. Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy

w W. XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, Rejestrze Przedsiębiorców połączenia (...) Spółki Akcyjnej oraz Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej. Połączenie zostało dokonane w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ksh, przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej, tj. (...) Spółki Akcyjnej na spółkę przejmującą, tj. Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej (postanowienie k. 374-377, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego k. 368-373).

W toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska

w sprawie, powódka popierała powództwo, zaś pozwany konsekwentnie nie uznawał powództwa i wnosił o jego oddalenie w całości (protokół rozprawy

k. 106, k. 113, k. 210, k. 305, k. 407, k. 447).

Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 lipca 2008 roku około godziny 8.00 w L., na

ul. (...) doszło do wypadku, w którym powódka M. P. (1), na wyznaczonym przejściu dla pieszych została potrącona przez samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...), kierowany przez B. S.. Sąd Rejonowy w Lublinie IV Wydział Karny wyrokiem z dnia

9 lutego 2009 roku, B. S. uznał za winnego tego, że w dniu 29 lipca 2008 roku w L. na ul. (...), kierując samochodem marki V. (...)

o nr rej. (...) naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym oraz przepisy prawa o ruchu drogowym w ten sposób, że jadąc z prędkością wyższą od administracyjnie dozwolonej podjął manewr ominięcia n/n pojazdu, który jechał w tym samym kierunku lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszej, wjechał na przejście nie ustępując pierwszeństwa pieszej M. P. (1) przechodzącej przez jezdnię na przejściu dla pieszych ze strony lewej na prawą,

w następstwie czego potrącił M. P. (1), a w wyniku czego doznała ona obrażeń w postaci wstrząsu pourazowego, wieloodłamowego złamania lewej kości piszczelowej, kompresyjnego złamania kręgow (..) i (...), rany krocza, urazu głowy z utratą przytomności, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonej chorobę realnie zagrażającą życiu. Kierujący pojazdem marki V. (...) B. S. popełnił istotne błędy w technice i taktyce kierowania pojazdem. Jechał on z prędkością nie zapewniającą panowanie nad pojazdem z uwzględnieniem warunków w jakich ruch się odbywał, poruszał się z prędkością znacznie wyższą

(74km/h) od prędkości dopuszczalnej (tj. 50km/h) dla danego terenu w chwili zaistnienia wypadku, zbliżając się do przejścia dla pieszych był zobowiązany do zachowania szczególnej ostrożności polegającej na zwiększeniu uwagi

i dostosowaniu zachowania się uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowania, był on ponadto zobowiązany do ustąpienia pierwszeństwa pieszej znajdującej się na oznakowanym przejściu dla pieszych, podjął on też manewr omijania z prawej strony stojącego przed przejściem dla pieszych samochodu V. (...) a tym samym pozbawił się możliwości prawidłowej obserwacji przejścia dla pieszych. Nieprawidłowości te były bezpośrednią przyczyną zaistnienia i przebiegu wypadku. Piesza M. P. (1) nie popełniła błędów, które miały wpływ na zaistnienie wypadku, wchodząc na wyznaczone przejście dla pieszych nie stwarzała zagrożenia dla innych użytkowników drogi. Kierujący pojazdem V. (...), V. (...) a także kierujący pojazdem marki N. (...) byli oddaleni w dostatecznej odległości (ok. 123m do 172m) od przejścia dla pieszych aby bezpiecznie zatrzymać pojazdy przed przechodzącą
(wyrok k. 202, opinia biegłego sądowego w zakresie techniki samochodowej
i ruchu drogowego inż. M. F. k. 332-353, zeznania B. S. k. 113v-114v, zeznania J. Z. k. 210v-211).

Bezpośrednio po wypadku powódka M. P. (1) została przewieziona karetką pogotowia ratunkowego do (...) Szpitala (...)
w L. i została przyjęta do Oddziału Intensywnej Terapii gdzie przebywała do dnia 31 sierpnia 2008 roku (karta informacyjna k. 26).

W wykonanym w dniu 29 lipca 2008 roku badaniu tomografii komputerowej kręgosłupa stwierdzono u powódki złamanie górnej krawędzi trzonu (...) w części przedniej, wieloodłamowe kompresyjne złamanie trzonu (...) obejmujące również prawy łuk kręgowy i prawy wyrostek poprzeczny, złamanie prawych wyrostków poprzecznych kręgów (...) i (...), niewielka kompresja i odłamana krawędź boczno – przednia trzonu (...) po stronie lewej, złamanie trzonu kręgowego L4, nierówności zarysu L2 (karta informacyjna k. 28).

W dniu 29 lipca 2008 roku zastosowano u powódki leczenie chirurgiczne polegające na zaopatrzeniu rany okolicy krocza oraz diagnostyczną punkcję
i drenaż jamy brzusznej (karta informacyjna k. 28).

W dniu 12 sierpnia 2008 roku powódka została poddana zabiegowi operacyjnemu na lewej kończynie dolnej w postaci otwartej repozycji wieloodłamowego złamania kości piszczelowej, stabilizacji zestawem (...), po którym założono opatrunek gipsowy. Zastosowano przetoczenie ME, antybiotykoterapię, żywienie pozajelitowe, płynoterapię, leczenie farmakologiczne, elewację lewej kończyny dolnej. W karcie informacyjnej leczenia szpitalnego rozpoznano wstrząs pourazowy, uraz wielonarządowy, uraz głowy z utratą przytomności, otwarte wieloodłamowe złamanie lewej goleni w części środkowej, kompresyjne wieloodłamowe złamanie kręgu (...) i L4, brzeżne złamanie trzonu kręgu (...), ranę szarpaną okolicy krocza, otarcia i powierzchowne zranienia tułowia i kończyn (karta informacyjna k. 28).

Następnie powódka została przeniesiona do Oddziału Urazowo-Ortopedycznego tego Szpitala gdzie przebywała do dnia 8 września 2008 roku.

W badaniu radiologicznym czaszki nie stwierdzono uchwytnych zmian pourazowych kości sklepienia czaszki. W badaniu radiologicznym miednicy nie stwierdzono uchwytnych zmian pourazowych. W badaniu radiologicznym kręgosłupa szyjnego stwierdzono skrzywienie kręgu C na lewo. Zastosowano leczenie farmakologiczne. W karcie informacyjnej z leczenia szpitalnego rozpoznano wstrząs pourazowy, otwarte wieloodłamowe złamanie lewej kości piszczelowej w części środkowej, kompresyjne złamanie kręgu (...), (...), (...)
i (...), złamanie prawych wyrostków poprzecznych kręgów (...) i (...), ranę szarpaną okolicy krocza, otarcia i powierzchowne zranienia tułowia i kończyn. Powódka została wypisana do domu z zaleceniami dalszego leżenia, zakazu wstawania i chodzenia, elewacji lewej kończyny dolnej, zmiany opatrunków ran pooperacyjnych okolicy lewej goleni co 2-3 dni (karta informacyjna k. 28).

W okresie od dnia 21 października 2008 roku do dnia 13 listopada 2008 roku powódka ponownie była leczona w Oddziale Urazowo – Ortopedycznym (...) Szpitala (...) w L.. W leczeniu stosowano u powódki ćwiczenia wyprostne kręgosłupa, pionizację i naukę chodzenia z laskami, zmianę unieruchomienia gipsowego na lewej kończynie dolnej, zaopatrzenie kręgosłupa

w gorset J., farmakoterapię. W karcie informacyjnej z leczenia szpitalnego rozpoznano wieloodłamowe złamanie lewej kości piszczelowej w części środkowej w trakcie gojenia, złamanie kręgu (...), (...), (...) i (...) w trakcie gojenia, przebyty uraz głowy, przebyty uraz wielonarządowy. Powódka została wypisana do domu z zaleceniami dalszej pionizacji, chodzenia z laskami łokciowymi, stosowania gorsetu J. w czasie chodzenia, utrzymania unieruchomienia gipsowego lewej kończyny dolnej, kontroli w (...) (karta informacyjna k. 32).

Dalsze leczenie powódka kontynuowała w Poradni Urazowo – Ortopedycznej Przychodni (...) w L.. W dniu 1 grudnia 2008 roku powódka została skierowana na zabiegi fizjoterapeutyczne na kręgosłup piersiowy i lędźwiowy w postaci solux i ćwiczeń wyprostnych, lasera, diadynamiki, jonoforezy z fastum (skierowanie k. 36-37).

W okresie od dnia 9 lutego 2009 roku do dnia 17 lutego 2009 roku powódka ponownie leczona była w Oddziale Urazowo-Ortopedycznym (...) Szpitala (...) w L.. Zastosowano u powódki leczenie w postaci utrzymania stabilizatora (...) na lewej kości piszczelowej, leczenie farmakologiczne oraz odstąpiono od unieruchomienia gipsowego lewej kończyny dolnej. W karcie informacyjnej leczenia szpitalnego rozpoznano opóźniony zrost wieloodłamowego złamania lewej голени, złamanie kręgu (...), (...), (...), (...) i L4 w trakcie gojenia. Powódka została wypisana do domu z zaleceniami chodzenia z pełnym obciążeniem lewej kończyny dolnej, okresowej elewacji kończyny, stopniowej rezygnacji z gorsetu J., kontroli w Przychodni (...) (karta informacyjna k. 43).

W okresie od dnia 30 marca 2009 roku do dnia 29 kwietnia 2009 roku powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w Oddziale Ortopedii i (...) 1 Szpitala (...) w L. w postaci zabiegów na kręgosłup i kończynę dolną lewą: laser, magnetronik, kąpiel perełkową (zaświadczenie k. 50).

W okresie od dnia 20 kwietnia 2009 roku do dnia 4 maja 2009 roku powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w Oddziale (...) 1 Szpitala (...) w L. w postaci zabiegów na kręgosłup piersiowy: laser i magnetronik oraz na lewą kończynę dolną w postaci kąpeli wirowych (zaświadczenie k. 48).

W okresie od dnia 22 czerwca 2009 roku do dnia 3 lipca 2009 roku powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w Oddziale (...) 1 Szpitala (...) w L. w postaci zabiegów na kręgosłup: jonoforezę i laser (zaświadczenie k. 49).

W okresie od dnia 30 czerwca 2009 roku do dnia 13 lipca 2009 roku powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w Oddziale Ortopedii (...) 1 Szpitala (...) w L. w postaci zabiegów na lewą kończynę dolną: laser, krioterapię, magnetronik (zaświadczenie k. 49).

W okresie od dnia 14 lipca 2009 roku do dnia 28 lipca 2009 roku powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w Oddziale (...) 1 Szpitala (...) w L. w postaci zabiegów na kręgosłup piersiowy: magnetronik, krioterapię, ultradźwięki (zaświadczenie k. 48).

W okresie od dnia 23 listopada 2009 roku do dnia 4 grudnia 2009 roku powódka korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych w Zespole (...) w Niemczech gdzie stosowano u powódki zabiegi: laser, ultradźwięki, prądy interferencyjne, jonoforezę oraz ćwiczenia usprawniające (zaświadczenie k. 51).

W okresie od dnia 15 marca 2010 roku do dnia 26 marca 2010 roku powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w Oddziale (...) 1 Szpitala (...) w L. w postaci zabiegów: laser, magnetronik, prądy tens oraz nauki chodzenia (zaświadczenie k. 52).

W okresie od dnia 23 maja 2010 roku do dnia 20 czerwca 2010 roku powódka przebywała na leczeniu w Szpitalu (...)

w I.. Zastosowano u powódki leczenie rehabilitacyjne w postaci gimnastyki indywidualnej czynnej, gimnastyki dyskowej, kąpeli mineralnej, lasera, magnetoterapii, masażu podwodnego, termo-żelu. W karcie informacyjnej z leczenia szpitalnego rozpoznano wygojone złamanie lewej nogi, wygojone złamanie trzonów (...), (...), (...). W epikryzie wypisowej odnotowano, iż M. P. (1) w pełni zrealizowała program rehabilitacji, tolerancja zabiegów była dobra, uzyskano poprawę sprawności motorycznej. We wskazaniach dotyczących dalszego leczenia odnotowano kontynuację wyuczonych ćwiczeń w warunkach domowych oraz okresową rehabilitację w miejscu zamieszkania (karta informacyjna k. 53).

W okresie od dnia 6 grudnia 2010 roku do dnia 17 grudnia 2010 roku powódka korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych w Zespole (...)

w Niemczech gdzie stosowano u powódki zabiegi na lewą kończynę dolną oraz kręgosłup piersiowy: pole magnetyczne, laser, prądy tens (zaświadczenie k. 54).

W okresie od dnia 17 października 2011 roku do dnia 28 października 2011 roku powódka korzystała z zabiegów fizjoterapeutycznych w Oddziale Ortopedii

i (...) 1 Szpitala (...) w L. w postaci zabiegów: kąpiel wirowa, magnetronie, laser (zaświadczenie k. 298).

W okresie od dnia 7 maja 2012 roku do dnia 18 maja 2012 roku powódka korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych w Zespole (...)

w Niemczech gdzie stosowano u powódki zabiegi na staw skokowy oraz kręgosłup piersiowy: masaż leczniczy, ultradźwięki, prądy tens, laser (zaświadczenie k. 299).

Zdaniem biegłego sądowego psychologa klinicznego mgr M. S. (1), uczestnictwo w wypadku komunikacyjnym i jego konsekwencje spowodowały wystąpienie u powódki zaburzeń stresowych pourazowych manifestującymi się takimi objawami jak: lęk o swoje zdrowie, cierpienie psychiczne, obniżone samopoczucie, obniżony nastrój, wzmożone napięcie psychiczne, myśli depresyjne w związku z niemożliwością samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb, negatywne przeżywanie zależności od innych, stany skrępowania, wstydu, zażenowania w związku z koniecznością pomocy w zaspokajaniu potrzeb intymnych, zamartwianie się i koncentrowanie na doświadczonej przez nią sytuacji urazowej (wypadek), jego konsekwencjach i towarzyszącymi temu również negatywnymi stanami emocjonalnymi i bólowymi, niemożność uwolnienia się od myślenia i przeżywania urazu na nowo w natrętnych wspomnieniach, zaburzenia snu, wybudzanie się z lękiem, koszmary sennie wiążące się z wypadkiem. Dodatkowo u powódki konsekwencją psychiczną przeżytego wypadku była rezygnacja z planów ukończenia kursu prawa jazdy. M. P. (1) przed wypadkiem podjęła się nauki prawa jazdy, zakończyła kurs, miała wyznaczony termin na egzamin ponowny praktyczny jednakże nie przystąpiła do tego egzaminu. Na chwilę obecną ma lęk, nie ma odwagi sięść za kierownicą. Od strony psychologicznej cierpienia psychiczne o umiarkowanym nasileniu powodowane wystąpieniem zaburzeń stresowych pourazowych trwały u powódki do ponad roku czasu, później miały tendencję malejącą. Aktualnie występują w niewielkim stopniu, głównie w sytuacjach wspomnieniowo wiążących się z wypadkiem. Aktualny stan psychiczny i emocjonalny powódki nie ma negatywnego wpływu na jej funkcjonowanie i aktywność w życiu codziennym. Charakteryzująca powódkę głęboka religijność, wiara chrześcijańska i wiążąca się z nią ideologia pozwoliły powódce na „przejście” przez trudny powypadkowy czas – mimo przeżywanego wówczas lęku, niepokoju, dyskomfortu psychicznego. Doświadczane wówczas cierpienie psychiczne i fizyczne powódka ofiarowała Bogu i w intencji pielgrzymujących do C. a wiara w ich modlitwę za nią dawała jej siłę i opanowanie w pokornym, cierpliwym zmaganiu się z konsekwencjami wypadku. Powódka po wypadku nie korzystała z pomocy psychologicznej czy psychiatrycznej, aktualnie również nie potrzebuje profesjonalnej pomocy psychologicznej. Od strony psychicznej biegła nie stwierdziła u powódki ograniczeń w funkcjonowaniu psychospołecznym, powódka wróciła do przed wypadkowej równowagi psychicznej (opinia biegłego psycholog k. 246-260 i k. 433-434).

W opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii ogólnej i urazowej dr. n. med. J. S., trwały uszczerbek na zdrowiu powódki w związku

z wypadkiem z dnia 29 lipca 2008 roku i doznany rozerwaniem krocza wynosi 2%. Biegły wskazał, iż leczenie urazu krocza polegało na zeszytciu rany, która zagoiła się bez powikłań. Cierpienia w związku z urazem krocza były średniego stopnia i trwały maksymalnie 2 tygodnie. Aktualnie powódka nie wymaga żadnego leczenia ani rehabilitacji w związku z urazem krocza. Powódka nie wymagała też pomocy osób drugich w związku z urazem krocza. Powódka nie ma zwiększonych potrzeb w zakresie codziennych czynności ze względu na uraz krocza, nie ma ograniczeń w czynnościach dnia codziennego ani w zarabkowaniu ze względu na uraz krocza. Rokowanie – zdaniem biegłego – jest dobre. Prognoza co do stanu zdrowia powódki w związku z urazem krocza jest dobra. Biegły wskazał, iż uszczerbek na zdrowiu związany ze złamaniem kręgu L4 wynosi 5%, zaś złamanie goleni lewej skutkuje 8% uszczerbkiem na zdrowiu powódki. Cierpienia związane z leczeniem wynikały głównie z urazu kręgosłupa ponieważ zmuszało powódkę do długiego leżenia i konieczności opieki przez osoby drugie. Dodatkowo złamana goleń także nasilała negatywne odczucia. Łącznie obydwie lokalizacje złamań kręgosłupa i goleni skutkowały bólem o dużym natężeniu przez 6 tygodni, następnie 6 tygodni ból zmniejszał się. Aktualnie dolegliwości są niewielkie i pojawiają się sporadycznie. Powódka nie wymaga systematycznej rehabilitacji ze względu na złamanie goleni. Pełne obciążenie goleni lewej stanowi aktualnie wystarczająca rehabilitację. Aktualnie powódka jest samowystarczalna, w pełni sprawna w samoobsłudze, nie ma zwiększonych potrzeb w związku z obecnym stanem zdrowia. Powódka – w ocenie biegłego – nie ma ograniczeń w zarabkowaniu ze względu na złamanie goleni lewej. Uzyskano dobry zrost i dobrą lokomocję. W związku z obrażeniami chirurgicznymi (krocza, tułowia i kończyn) biegły nie stwierdził przeciwwskazań do pracy zarobkowej. Obrażenia chirurgiczne zagoiły się z pozostawieniem blizny (krocze) i powodującej ograniczenie funkcji skóry ale bez ograniczenia możliwości zarabkowania (opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii ogólnej i urazowej k. 267-268 i k. 381-384 i k. 417).

Według opinii biegłego sądowego w zakresie neurologii i rehabilitacji medycznej dr. n. med. A. G., w wyniku urazów doznanych

w wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku powódka doznała w ocenie neurologicznej łącznie 12% trwałego uszczerbku na zdrowiu. Po przedmiotowym wypadku powódka doznała w aspekcie neurologicznym bardzo dużego stopnia cierpienia fizycznych i psychicznych przez okres 4 tygodni, następnie cierpienie umiarkowanego stopnia do dnia 17 lutego 2009 roku, które w mniejszym nasileniu występowały później i okresowo pojawiają się również obecnie. Przebyte złamania w obrębie kręgosłupa są procesem nieodwracalnym, ich następstwami może być przyspieszenie zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa oraz okresowo pojawiające się zespoły bólowe kręgosłupa. W związku z następstwami wypadku powódka wymagała i obecnie również wymaga okresowego stosowania zabiegów rehabilitacji, które mogą być wykonywane bezpłatnie w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, powinna także okresowo, w zależności od decyzji lekarza leczącego korzystać z leczenia uzdrowiskowego w ramach ubezpieczenia zdrowotnego

w Narodowym Funduszu Zdrowia, pobyt w sanatorium wiąże się z częściową odpłatnością. W przypadku nasilenia dolegliwości bólowych kręgosłupa

i kończyny dolnej lewej mogą być wskazania do okresowego stosowania leków przeciwzapalnych i przeciwbólowych. U powódki w związku z wypadkiem pojawiły się ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej, w szczególności pracy fizycznej wymagającej podnoszenia cięższych przedmiotów lub długotrwałego przebywania w pozycjach wymuszonych, powodujących przeciążenia kręgosłupa. Powódka nie odzyska w pełni sprawności fizycznej jaką posiadała przed wypadkiem. Okresowo mogą u powódki występować zaostrzenia dolegliwości bólowych kręgosłupa piersiowego i lędźwiowego, które będą wymagały leczenia farmakologicznego i zabiegów fizykoterapii oraz będą ograniczały wykonywanie prac włącznie z cięższymi czynnościami życia codziennego. Powódka nie odzyska w pełni sprawności fizycznej jaką posiadała przed wypadkiem, któremu uległa w dniu 29 lipca 2008 roku (opinia biegłego sądowego w zakresie neurologii i rehabilitacji medycznej k. 319-326 i k. 427).

M. P. (1), pismem z dnia 12 grudnia 2008 roku, doręczonym pozwanemu w dniu 17 grudnia 2008 roku dokonała zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi sprawcy szkody w ramach odpowiedzialności cywilnej.

W piśmie tym zgłoszono żądanie wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 100.000,00zł oraz zwrotu kosztów leczenia w kwocie 317,00zł. Następnie, pismem z dnia 5 stycznia 2009 roku, doręczonym pozwanemu w dniu 8 stycznia 2009 roku powódka zgłosiła żądanie zwrotu dodatkowych kosztów leczenia w kwocie 527,15zł oraz zwrotu kosztów

dojazdów w kwocie 3.343,20zł. Następnie M. P. (1), pismem z dnia 5 lutego 2010 roku, doręczonym pozwanemu w dniu

10 lutego 2010 roku sprecyzowała roszczenie i wniosła o wypłatę zadośćuczynienia w kwocie 185.000,00zł, zwrotu kosztów leczenia w kwocie 1.417,55zł, zwrotu kosztów dojazdów w kwocie 1.085,62zł, zwrotu kosztów leczenia w kwocie 317,00zł, zwrotu kosztów leczenia w kwocie 527,15zł oraz zwrotu kosztów dojazdów w kwocie 3.343,20zł (zgłoszenie szkody k. 17-18 i k. 54 i k. 112-113 dołączonych akt szkody nr 446729).

W ramach likwidacji szkody (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. przyznała M. P. (1) odszkodowanie w łącznej kwocie 1.914,83zł zł, w tym kwotę 1.126,36zł z tytułu zwrotu kosztów leczenia oraz z tytułu zwrotu kosztów dojazdów kwotę 788,47zł. Ponadto pozwany ubezpieczyciel przyznał powódce łącznie kwotę 30.000,00zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Pozwany ubezpieczyciel przyjął 50% przyczynienie się powódki do powstania szkody i pomniejszył ustaloną kwotę zadośćuczynienia o przyjęty stopień przyczynienia i dokonał wypłaty na jej rzecz łącznie kwoty 15.000,00 zł (decyzja k. 64 i k. 55-56).

Powódka M. P. (1) (obecnie lat 33) w chwili wypadku miała 28 lat. Przed wypadkiem z dnia 29 lipca 2008 roku mieszkała z rodzicami i siostrą, była bezdzietną panną. Przed wypadkiem powódka ukończyła (...) Szkołę (...) w L. zdobywając zawód piekarza. Następnie powódka ukończyła w systemie zaocznym Liceum Ogólnokształcące w Centrum (...) w L. i złożyła egzamin maturalny oraz ukończyła Studium (...). Po wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku powódka ukończyła 3-letnie studia licencjackie w systemie zaocznym na kierunku pedagogicznym (...) M. S. (2)

w L.. Przed przedmiotowym wypadkiem powódka pracowała zarobkowo, przez około 3 lata opiekowała się starszą osobą. W tym też okresie ukończyła kurs kelnera – barmana i zatrudniła się na pół etatu w szkole jako pomoc kuchenna, po pół roku pracy zawarła z powódką umowę o pracę na czas nieokreślony. Następnie powódka podjęła zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy w przedszkolu

w L. przy ul. (...), gdzie pracowała do dnia wypadku. Od dnia wypadku powódka nie pracuje zarobkowo, przez pół roku przebywała na zwolnieniu lekarskim, następnie przez okres roku czasu na zasiłku rehabilitacyjnym. Na skutek wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku wystąpił u niej rozstrój zdrowia powodujący ograniczenia jej dotychczasowego sposobu życia, po wypadku wymagała pomocy rodziny w podstawowych czynnościach życia codziennego, takich jak mycie, ubieranie, karmienie. Do dnia dzisiejszego powódka odczuwa skutki wypadku w postaci dolegliwości bólowych związanych

z urazem kręgosłupa i lewej kończyny dolnej. Od miesiąca września 2010 roku powódka pobierała zasiłek dla osób bezrobotnych (świadectwo k. 288, dyplom k. 290, zaświadczenie k. 291, zaświadczenie k. 297, informacja k. 228, informacja k. 242, zeznania M. P. (2) k. 109-109v, zeznania Z. P. k. 109v-110, zeznania A. P. k. 110, wyjaśnienia powódki k. 106v-108v, k. 407v, k. 408-408v).

Podczas pobytu powódki w okresie od dnia 29 do 31 lipca 2008 roku na Oddziale Intensywnej Terapii Szpitala (...) w L. powódka codziennie odwiedzana była przez najbliższych członków rodziny – rodziców, braci, siostrę. Ponosili oni koszty związane z dojazdem do L. z miejscowości N., położonej w odległości około 25km od L.. Rodzina odwiedzała powódkę również w okresie jej hospitalizacji w Oddziale Urazowo-Ortopedycznym Szpitala (...) w L. w okresie od dnia 31 lipca 2008 roku do dnia 8 września 2008 roku oraz w okresie od dnia

21 października 2008 roku do dnia 13 listopada 2008 roku. W czasie pobytu powódki w placówce medycznej, brat powódki codziennie dojeżdżał do szpitala samochodem osobowym marki O. (...) o nr rej. (...), by służyć pomocą siostrze w podstawowych czynnościach, takich jak jedzenie, mycie. Po południu każdego dnia powódkę odwiedzał jej drugi brat przyjeżdżając samochodem osobowym marki R. o nr rej (...). Urazy spowodowane wypadkiem z dnia 29 lipca 2008 roku uniemożliwiały powódce samodzielne poruszanie się. Z uwagi na tę dolegliwość, na zabiegi oraz na wizyty związane z dalszym leczeniem powódka była dowożona samochodem. Od dnia 2 do 15 grudnia 2008 roku powódka codziennie była dowożona samochodem osobowym marki O. (...) o nr rej. (...) przez brata na zabiegi rehabilitacyjne z miejscowości N. do Szpitala (...) w L.. Ponadto w okresie od dnia 23 listopada 2009 roku do dnia 4 grudnia 2009 roku powódka odbyła rehabilitację w Zespole (...) w Niemcach gdzie dowoził ją sąsiad samochodem osobowym. Z tego tytułu powódka każdorazowo ponosiła koszt 40,00zł. Ponadto w okresie od dnia 4 sierpnia 2010

roku do dnia 26 października 2010 roku powódka odbyła rehabilitację w (...) w L.. Trasę z N. do L. przemierzała t.z. busem, a koszt biletu wynosił 3,50zł w jedną stronę.

Po wypadku powódka – zgodnie z opinią biegłego chirurga (k. 384) - wymagała opieki osoby drugiej przez okres 5 miesięcy od wypadku w wymiarze 4 godziny dziennie.

Po wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku uległy zwiększeniu wydatki powódki w zakresie wyłącznie doraźnego – w stanach zaostrzenia dolegliwości bólowych – zakupu leków przeciwzapalnych i przeciwbólowych, których koszt zakupu wynosi około 50 - 70 zł kwartalnie (vide powołana opinia biegłych) .

Powódka w dacie wypadku była zatrudniona w przedszkolu w L. przy ul. (...) i osiągała z tego tytułu wynagrodzenie miesięczne w kwocie 1.100,00zł. Po wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku powódka od dnia 29 lipca 2008 roku do dnia 26 stycznia 2009 roku pobierała zasiłek chorobowy, a następnie od dnia 27 stycznia 2009 roku do dnia 21 stycznia 2010 roku otrzymywała świadczenie rehabilitacyjne. Za okres zwolnienia lekarskiego powódka otrzymała zasiłek chorobowy w łącznej kwocie 6.237,06zł netto oraz świadczenie rehabilitacyjne w łącznej kwocie 9.795,00zł netto. Od dnia 1 marca 2010 roku do dnia 31 lipca 2010 roku powódka nie otrzymywała żadnych świadczeń. Od dnia 27 lipca 2010 roku powódka posiadała status osoby bezrobotnej z prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Od dnia 4 sierpnia 2010 roku do dnia 4 lutego 2011 roku powódka pobrała zasiłek dla bezrobotnych w łącznej wysokości 3.487,71zł. Od dnia 1 marca 2011 roku powódka nie osiąga żadnych dochodów (k. 228-239, k. 242-243, k. 297)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionuje swej odpowiedzialności za skutki wypadku jakiemu uległa powódka. Sporny natomiast był zakres skutków, jakie poniosła M. P. (1), fakt i stopień jej przyczynienia się do zaistniałej szkody oraz wysokość należnych jej z tego tytułu świadczeń.

Ustalając zakres obrażeń jakich doznała powódka w wyniku opisanego powyższej wypadku, jak też aktualnie odczuwanych przez nią dolegliwości zdrowotnych, Sąd oparł się na dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach sprawy oraz opiniach biegłych lekarzy. Dowody te są ze sobą zbieżne i zgodne.

Należy zauważyć, że w sprawie zasięgnięto opinii biegłych sądowych z zakresu chirurgii, neurologii rehabilitacji medycznej i psychologii . W ramach kontroli merytorycznej i formalnej opinii biegłych, nie dopatrył się Sąd nieprawidłowości pozwalających na odebranie złożonym opiniom przymiotu pełnowartościowego źródła dowodowego. Biegli wskazali bowiem wszelkie przesłanki przyjętego rozumowania, przedstawili także jego tok. Wnioski płynące

z opinii przedstawione są klarownie i logicznie wynikają z przyjętych podstaw. Sąd nie dopatrył się błędów logicznych, niezgodności z życiowym doświadczeniem bądź też niespójności z pozostałym materiałem dowodowym. W tych warunkach opinie biegłych posłużyły za pełnowartościową podstawę dokonanych ustaleń faktycznych. Sąd nie znalazł też podstaw aby zakwestionować opinię biegłego

z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego, opinia ta jest jasna, spójna, szczegółowa i odpowiada na pytania zadane biegłemu. Opinia ta posłużyła za podstawę ustaleń w niniejszej sprawie co do okoliczności przyczyn i przebiegu wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku.

Sąd uwzględnił także zeznania świadków M. P. (2), Z. P. i A. P. w zakresie rodzaju, długotrwałości, intensywności cierpień powódki oraz zmiany trybu jej życia spowodowanej wypadkiem, gdyż są zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie oraz zeznania świadka B. S. i J. Z. co do przebiegu i okoliczności wypadku w zakresie w jakim zeznania te są zbieżne z pozostałym materiałem dowodowym sprawy.

W ocenie Sądu, dowody uznane za wiarygodne w opisanym konfiguracji, tworzą łańcuch dowodów niesprzecznych wewnątrz i pozwalają na ustalenie stanu faktycznego w stopniu wystarczającym dla jednoznacznego wyrokowania w sprawie, przy wysnuwaniu wniosków zgodnych z zasadami logicznego rozumowania i opartych na doświadczeniu życiowym.

Mając powyższy stan faktyczny za podstawę Sąd zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady jest słuszne lecz zasługuje na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powódka M. P. (1) domagała się od pozwanego naprawienia szkody powstałej na skutek wypadku jaki miał miejsce w dniu 29 lipca 2008 roku jak również przyznania zadośćuczynienia z powodu cierpień spowodowanych następstwami przedmiotowego wypadku oraz zasądzenia renty miesięcznej z tytułu zwiększonych potrzeb oraz renty z racji częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość. Ponadto wniosła o ustalenie, że pozwany będzie ponosił odpowiedzialność za dalsze, mogące wystąpić w przyszłości następstwa obrażeń jakich doznała w przedmiotowym wypadku.

Kwestia odpowiedzialności pozwanego Towarzystwa (...) i (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (następcy prawnego (...) Spółki Akcyjnej z siedziba w W.) wobec powódki za skutki wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku, którego sprawcą był B. S. była co do zasady bezsporna.

Bezsporne między stronami były też okoliczności dotyczące hospitalizacji i leczenia powódki, którym była poddana po wypadku, jak również fakt i okoliczności związane z wypadkiem. Sporny natomiast był fakt jej przyczynienia się do zaistniałego zdarzenia, rozmiar cierpień i krzywd, jakich doznała powódka na skutek przedmiotowego wypadku, a w związku z tym rodzaj i wysokość należnych jej z tego tytułu świadczeń.

Podstawę odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń stanowi art. 805 § 1 k.c. w zw. z art. 822 § 1, 2, 4 k.c. i art. 444 § 1 i 2 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c. oraz art. 9, 9a i 12 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2003/124/1152 ze zm.). Dodatkowo należy wskazać, że bezspornym jest w sprawie, iż nie zachodzi wyłączenie odpowiedzialności, o którym mowa w art. 827 § 1 k.c. Porządkowo należy zaznaczyć, że bezpośrednia odpowiedzialność ubezpieczającego za szkodę wynika z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. i oparta jest na zasadzie ryzyka.

W niniejszej sprawie pozwany podnosił 50% przyczynienie się powódki do powstania szkody, powódka zaś konsekwentnie negowała fakt jej przyczynienia się do zdarzenia z dnia 29 lipca 2008 roku.

Z punktu widzenia art. 362 k.c. przyczynienie się poszkodowanego ma miejsce wtedy, gdy jedną z przyczyn powstania lub powiększenia szkody jest zachowanie poszkodowanego.

Z ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie wynika, że w dniu 29 lipca 2008 roku około godziny 8.00 w L., na ul. (...) doszło do wypadku, w którym powódka M. P. (1), na wyznaczonym przejściu dla pieszych została potrącona przez samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...), kierowany przez B. S.. Kierujący pojazdem marki V. (...) B. S. popełnił istotne błędy w technice i taktyce kierowania pojazdem. Jechał on z prędkością nie zapewniającą panowania nad pojazdem z uwzględnieniem warunków w jakich ruch się odbywał, poruszał się z prędkością znacznie wyższą (74km/h) od prędkości dopuszczalnej (tj. 50km/h) dla danego terenu w chwili zaistnienia wypadku. Nadto zbliżając się do przejścia dla pieszych nie zachował szczególnej ostrożności polegającej na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania się uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie. Dalej nie ustąpił pierwszeństwa pieszej znajdującej się na oznakowanym przejściu dla pieszych i co istotne podjął on też manewr omijania z prawej strony stojącego przed przejściem dla pieszych samochodu V. (...), a tym samym pozbawił się możliwości prawidłowej obserwacji przejścia dla pieszych. Nieprawidłowości te były bezpośrednią przyczyną

zaistnienia i przebiegu wypadku. Piesza M. P. (1) nie popełniła błędów, które miały wpływ na zaistnienie wypadku, wchodząc na wyznaczone przejście dla pieszych nie stwarzała zagrożenia dla innych użytkowników drogi. Kierujący pojazdem V. (...), V. (...), a także kierujący pojazdem marki N. (...) byli oddaleni w dostatecznej odległości (ok. 123m do 172m) od przejścia dla pieszych aby bezpiecznie zatrzymać pojazdy przed przechodzącą. Całokształt okoliczności sprawy wyklucza więc jakiegokolwiek przyczynienie się powódki w spowodowaniu zaistnienia zdarzenia powodującego szkodę, które mogłoby skutkować przyjęciem jej przyczynienia się do powstałej szkody.

Zgodnie z dyspozycją art. 445 §1 k.c., w wypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Podnosi się przy tym, że zadośćuczynienie ma walor kompensacyjny, chociaż krzywda określana też jako szkoda niemajątkowa, polegająca na cierpieniach fizycznych i psychicznych, ma charakter niewymierny i nie może być w pełni pokryta świadczeniem pieniężnym. Dlatego do kompetencji Sądu należy przyznanie pokrzywdzonemu odpowiedniej sumy, która złagodzi ujemne doznania i uczucia związane z wyrządzoną szkodą. Określenie wysokości tej sumy powinno następować przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności występujących w indywidualnym przypadku, w związku z konkretną osobą poszkodowanego i sytuacją życiową w jakiej się znalazł (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 roku, sygn. akt I CSK 384/07 Lex nr 351186, z dnia 22 czerwca 2005 roku, sygn. akt III CK 392/04 Lex nr 177203, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 roku, sygn. akt II CSK 78/08 LEX nr 420389).

Przechodząc do oceny zasadności roszczenia M. P. (1)

o dopłatę zadośćuczynienia w wysokości 185.000,00 zł należy ocenić zakres doznanej krzywdy.

Dodatkowo należy wskazać, że przy ocenie rozmiaru krzywdy pomocnym dowodem w sprawie są opinie lekarzy posiadających wiadomości specjalne.

Swoboda sądu przy ustalaniu sumy zadośćuczynienia – większa niż przy odszkodowaniu sensu stricto – musi mimo wszystko opierać się na sprawdzalnych, obiektywnych kryteriach, do których zalicza się w judykaturze rodzaj, intensywność, czas trwania cierpień, rokowania co do stanu poszkodowanego na przyszłość, trwałość następstw urazu skutkujących cierpieniami, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej oraz inne czynniki podobnej natury, wiek, płeć, dotychczasowe perspektywy życiowe, poczucie bezradności, zmiany w stosunkach rodzinnych i towarzyskich (por. uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 roku, sygn. akt III CZP 37/ 73 OSNCP 1974/9/145, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2006 roku, sygn. akt IV CSK 80/05 OSNC 2006/10/177, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, sygn. akt V CSK 245/07, LEX 369691, A.Szpunar op.cit. str. 194-195). Judykatura konsekwentnie przestrzega zarazem zasady, że zadośćuczynienie nie może być symboliczne, ale nie może też prowadzić do bogacenia się poszkodowanego (vide orzecznictwo przywołane w przypisie nr 108 na str. 78 w J.Panowicz-Lipska „Majątkowa ochrona dóbr osobistych” Wyd.Praw. W-wa 1975, analogicznie SO w Lublinie w wyroku z dnia 19.12.2002 r. w sprawie II Ca 617/02).

Suma pieniężna przyznawana tytułem zadośćuczynienia, mająca odpowiadać rozmiarowi krzywdy ustalonemu w opisany powyżej sposób, nie usuwa de facto, co wskazano wcześniej, szkody niemajątkowej. W doktrynie prawa cywilnego podkreśla się, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a nie karny

i winno dostarczać poszkodowanemu realnej wartości ekonomicznej tak, by poszkodowany „mógł za jej pomocą zatrzeć, lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną”, przy jednoczesnym utrzymaniu

w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom

i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2012 roku, sygn. akt I ACa 84/12, LEX 1124827, tak też uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z 08.12.1973 III CZP 37/73 OSNC 1974. p.145; identycznie A.Szpunar op.cit. str. 181, 183-185).

Sumując, jednorazowe zadośćuczynienie pieniężne powinno stanowić rekompensatę za całą doznaną krzywdę i być utrzymane w rozsądnych granicach.

Dodatkowo, w judykaturze i doktrynie podkreśla się, że przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, które ze swej istoty ma jednorazowo rekompensować całą krzywdę (a więc również skutki przyszłe), ustalone trwale skutki zdarzenia (jak w niniejszej sprawie) powinny być szczególnie wnikliwie uwzględniane tak, by te „przyszłe” elementy krzywdy zostały „z góry” zrekompensowane w przyznanym już zadośćuczynieniu (por. wyrok S.Apel. w Lublinie z dnia 29.05.2007 r. I ACa 270/07 oraz G. Bieniek w: „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania”, Wyd. Praw. W-wa 1996, Tom I, str. 368).

Ustalając, zatem obecnie wysokość zadośćuczynienia Sąd musiał określić je na poziomie, który pozwoliłby u powódki „zatrzeć, lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną”.

W ocenie Sądu, rozmiar doznanej krzywdy oraz jej wiek nakazywał przyjąć, że łączne zadośćuczynienie w kwocie 150.000,00- zł nie jest odpowiednie, w realiach sprawy niniejszej.

Skutki obrażeń doznanych przez powódkę w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 29 lipca 2008 roku w postaci dolegliwości bólowych – aczkolwiek w niewielkim zakresie – jednakże trwają do chwili obecnej. Przebyty uraz kręgosłupa ze złamaniem i przesunięciem w odcinku piersiowo-lędźwiowym oraz otwarte wieloodłamowe złamanie lewej kości piszczelowej w części środkowej w przyszłości może wpłynąć na przyspieszenie powstawania zmian zwyrodnieniowych. Ponadto u powódki po zeszczeniu rozerwanego krocza występuje ograniczenie funkcji skóry oraz widnieje blizna. Okresowo u powódki mogą występować zaostrzenia dolegliwości bólowych kręgosłupa i kończyny dolnej lewej, które będą ograniczały możliwość wykonywania prac włącznie z cięższymi czynnościami życia codziennego. Rokowanie na przyszłość jest dobre, jakkolwiek powódka nigdy już nie odzyska pełnej sprawności fizycznej jaką posiadała przed wypadkiem.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że powódka dotychczas trzykrotnie była hospitalizowana, wymagała opieki osób trzecich w podstawowych czynnościach życia codziennego, długotrwanie odczuwała dolegliwości bólowe o różnym nasileniu.

Sąd miał na uwadze również wiek powódki, jej widoki na przyszłość porównane przy uwzględnieniu urazu z dnia 29 lipca 2008 roku i przy hipotetycznym braku przedmiotowego zdarzenia.

M. P. (1) uległa wypadkowi w wieku 28 lat, a więc jako osoba młoda, zdrowa, sprawna fizycznie, de facto w żaden sposób nie ograniczana w podstawowych czynnościach życiowych. Nie ulega także wątpliwości, że powódka wskutek wypadku, trwale została w znacznym stopniu ograniczona w możliwości właściwego zaangażowania się w życie społeczne i rodzinne.

Na ustalenie wysokości zadośćuczynienia miał wpływ także fakt, że powódka wymaga okresowego leczenia farmakologicznego, sanatoryjnego, a także – w przypadku zaostrzenia dolegliwości bólowych – także leczenia rehabilitacyjnego.

Z drugiej strony skutki wypadku nie zniweczyły możliwości powrotu powódki do dotychczasowego trybu życia po okresie podstawowej rekonwalescencji, nie wywołały zatem poczucia całkowitej nieprzydatności społecznej i zależności od innych osób, z tej przyczyny.

Reasumując należy wskazać, że w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 29 lipca 2008 roku M. P. (1) doznała szkody niemajątkowej. Mając na uwadze wszystkie powyżej wskazane okoliczności niniejszej sprawy należy uznać, że adekwatną łączną kwotą zadośćuczynienia za doznaną przez powódkę krzywdę jest kwota 150.000,00 zł.

W związku z faktem, iż pozwane towarzystwo ubezpieczeń wypłaciło powódce kwotę 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, Sąd w pkt I wyroku, na podstawie wskazanych przepisów, zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 135.000,00 zł (150.000,00 zł – 15.000,00 zł) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2010 roku. W postępowaniu likwidacyjnym powódka sprecyzowała żądanie wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 185.000,00 zł w piśmie doręczonym pozwanemu w dniu 10 lutego 2010 roku. Biorąc pod uwagę powyższe, należy wskazać, iż uzasadnione jest w realiach niniejszej sprawy roszczenie powódki zasądzenia odsetek od daty wskazanej w pozwie, tj. od dnia 11 marca 2010 roku. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, czyli w realiach sprawy pozwany pozostaje w zwłoce od dnia 11 marca 2010 roku (punkt I wyroku).

Roszczenie o zapłatę odszkodowania.

Odnosząc się do roszczenia powódki w przedmiocie zwrotu kosztów opieki w łącznej kwocie 21.492,00zł, to zważyć należy, iż co do zasady jest ono słuszne lecz zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Z dyspozycji art. 444 § 1 k.c., który stanowi podstawę prawną roszczeń powódki wynika, iż w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Zważyć należy, iż po wypadku powódka – zgodnie z opinią biegłego chirurga (k. 384) - wymagała opieki osoby drugiej przez 5 miesięcy od wypadku przez 4 godziny dziennie, tj. 150 dni x 4 godziny x 9 zł(średnia stawka usług opiekuńczych) = 5.400,00 zł. Na podstawie art.481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądanego powyżej roszczenia od dnia 1 maja 2011 roku, tj. od dnia następującego po upływie 30-go dnia od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu (co miało miejsce w dniu 1 kwietnia 2011 roku) do dnia zapłaty. Należy raz jeszcze podnieść, iż zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Sąd Okręgowy w pełni podziela zasadę przyznawania odsetek wynikającą z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie II CSK 434/09, w którym Sąd Najwyższy stwierdził „jest zatem zasadą, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.).

Odnosząc się do żądania powódki w zakresie zasądzenia odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów dojazdów w łącznej kwocie 1.694,50zł, to zważyć należy, iż zasługuje ono na uwzględnienie w całości. Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie wykazało, iż powódka w okresie od dnia 29 do 31 lipca 2008 roku przebywała w Oddziale Intensywnej Terapii Szpitala (...) w L.

i w trakcie pobytu codziennie odwiedzana była przez najbliższych członków rodziny – rodziców, braci, siostrę. Generowało to koszty związane z dojazdem do L. z miejscowości N., położonej w odległości około 25 km od L.. Rodzina odwiedzała powódkę również w okresie jej hospitalizacji w Oddziale Urazowo-Ortopedycznym Szpitala (...) w L. w okresie od dnia

31 lipca 2008 roku do dnia 8 września 2008 roku oraz w okresie od dnia 21 października 2008 roku do dnia 13 listopada 2008 roku. W czasie pobytu powódki w placówce medycznej, brat powódki codziennie dojeżdżał do szpitala samochodem osobowym marki O. (...) o nr rej. (...), by służyć pomocą siostrze w podstawowych czynnościach, takich jak jedzenie, mycie. Po południu każdego dnia powódkę odwiedzał jej drugi brat przyjeżdżając samochodem osobowym marki R. o nr rej (...). Przyjmując średnie spalanie samochodu na poziomie 7,5 l benzyny na 100km, średni koszt zakupu benzyny w 2008 roku na około 4zł za 1 litr, łączny koszt zakupu paliwa wyniósł 1.200,00zł (okresy hospitalizacji - 66 dni x, liczba przejechanych kilometrów 4000 km, tj. 4000 x 7,5 = 300 litrów x 4 zł = 1200). Postępowanie dowodowe wykazało też, iż urazy spowodowane wypadkiem z dnia 29 lipca 2008 roku uniemożliwiały powódce samodzielne poruszanie się. Z uwagi na tę dolegliwość, na zabiegi oraz na wizyty

związane z dalszym leczeniem powódka była dowożona samochodem. Od dnia 2 do 15 grudnia 2008 roku powódka codziennie była dowożona samochodem osobowym marki O. (...) o nr rej. (...) przez brata na zabiegi rehabilitacyjne z miejscowości N. do Szpitala (...) w L.. Przyjmując średnie spalanie samochodu na poziomie 7,5 l benzyny na 100km, średni koszt zakupu benzyny w 2008 roku na około 4zł za 1 litr, łączny koszt zakupu paliwa wyniósł 150,00zł (10 dni roboczych x 50 km, zużyte paliwo: 500 km x 7,5 = 37,5 litra x 4 zł = 150,00zł). Ponadto w okresie od dnia 23 listopada 2009 roku do dnia 4 grudnia 2009 roku powódka odbyła rehabilitację w Zespole (...) w Niemczech gdzie dowoził ją sąsiad samochodem osobowym. Z tego tytułu powódka każdorazowo ponosiła koszt 40,00zł, a więc łączny koszt dojazdów zamknął się kwotą 400,00 zł (10 dnix40,00zł). Ponadto w okresie od dnia 4 sierpnia 2010 roku do dnia 26 października 2010 roku powódka odbyła rehabilitację w (...) w L.. Trasę z N. do L. przemierzała busem, koszt biletu wynosił 3,50 zł w jedną stronę. Łączny koszt dojazdów zamknął się kwotą 420,00zł (60 dni x 7,00zł bilet w obie strony). Łączne zatem koszty związane z dojazdami osób najbliższych do szpitala w celu odwiedzenia powódki w szpitalu oraz związane z dojazdami powódki na zabiegi rehabilitacyjne wyniósł 2.170,00zł (1.200,00 zł +150,00 zł+400,00 zł+420,00 zł).Biorąc pod uwagę fakt, iż pozwany w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił na rzecz powódki z tego tytułu kwotę 475,00 zł, szkoda majątkowa powódki niepokryta dotychczas wypłaconym odszkodowaniem wynosi 1.694,50 zł

(2.170,00 zł-475,00 zł). Odsetki od powyższej kwoty Sąd zasądził od dnia

11 marca 2010 roku. W postępowaniu likwidacyjnym powódka sprecyzowała żądanie w tym zakresie w piśmie doręczonym pozwanemu w dniu 10 lutego 2010 roku. Biorąc pod uwagę powyższe, należy wskazać, iż uzasadnione jest w realiach niniejszej sprawy roszczenie powódki zasądzenia odsetek od daty wskazanej w pozwie, tj. od dnia 11 marca 2010 roku. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, czyli w realiach sprawy pozwany pozostaje w zwłoce od dnia 11 marca 2010 roku

Biorąc powyższe pod uwagę, łącznie, Sąd w punkcie II wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwotę 7.094,50 zł (koszty opieki 5.400,00 zł + koszty dojazdów 1.694,50 zł) wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 5.400,00 zł od dnia 1 maja 2011 roku do dnia zapłaty i od kwoty 1.694,50 zł od dnia 11 marca 2010 roku do dnia zapłaty (punkt II wyroku).

Odnosząc się natomiast do żądania powódki M. P. (1) w zakresie zasądzenia kwoty 14.580,23zł z tytułu utraconych dochodów za okres od dnia

29 lipca 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku, to zważyć należy, iż zasługuje ono na uwzględnienie. Z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy

(k. 228-239, k. 242-243, k. 297) wynika, iż powódka w dacie wypadku była zatrudniona w przedszkolu w L. przy ul. (...) i osiągała z tego tytułu wynagrodzenie miesięczne w kwocie 1.100,00zł.łączna zatem kwota wynagrodzenia jakie powódka mogłaby otrzymać za okres od dnia 29 lipca 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku wynosi 34.100,00zł (31 miesięcy x 1.100zł). Po wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku powódka od dnia 29 lipca 2008 roku do dnia 26 stycznia 2009 roku pobierała zasiłek chorobowy, a następnie od dnia 27 stycznia 2009 roku do dnia 21 stycznia 2010 roku otrzymywała świadczenie rehabilitacyjne. Za okres zwolnienia lekarskiego powódka otrzymała zasiłek chorobowy w łącznej kwocie 6.237,06zł netto oraz świadczenie rehabilitacyjne w łącznej kwocie 9.795,00zł netto. Od dnia 1 marca 2010 roku do dnia 31 lipca 2010 roku powódka nie otrzymywała żadnych świadczeń. Od dnia 27 lipca 2010 roku powódka posiadała status osoby bezrobotnej z prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Od dnia 4 sierpnia 2010 roku do dnia 4 lutego 2011 roku powódka pobrała zasiłek dla bezrobotnych w łącznej wysokości 3.487,71zł. Od dnia 1 marca 2011 roku powódka nie osiąga żadnych dochodów. Łączna kwota jaką powódka otrzymała

z tytułu zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego oraz zasiłku dla bezrobotnych wynosi 19.519,77 zł netto (6.237,06 zł+9.795,00 zł+3.487,71 zł). Biorąc powyższe pod uwagę utracony dochód powódki w okresie od dnia 29 lipca 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku zamknął się kwotą 14.580,23zł (34.100,00zł-19.519,77zł) i taką kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki. Na podstawie art.481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądzzonego powyżej roszczenia od dnia 1 maja 2011 roku, tj. od dnia następującego po upływie 30-go dnia od dnia

doręczenia pozwanemu odpisu pozwu (co miało miejsce w dniu 1 kwietnia 2011 roku) do dnia zapłaty. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Jak wyżej wskazano , Sąd Okręgowy w pełni podziela zasadę przyznawania odsetek wynikającą z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie II CSK 434/09, w którym Sąd Najwyższy stwierdził „jest zatem zasadą, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia odszkodowawczego . Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (punkt III wyroku).

Roszczenie o zasądzenie renty z tytułu zwiększonych potrzeb.

Odnosząc się natomiast do żądania powódki w zakresie zasądzenia renty z racji zwiększonych potrzeb w kwocie 30,00zł miesięcznie począwszy od miesiąca marca 2011 roku z wyrównaniem od dnia 1 września 2008 roku do 28 lutego 2011 roku, to zważyć należy, co następuje.

Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość może żądać od zobowiązanego odpowiedniej renty. Przepis ten wskazuje podstawy zasądzenia renty. Każda z powyższych okoliczności – utrata zdolności do pracy zawodowej, zwiększenie potrzeb, zmniejszenie się widoków powodzenia na przyszłość stanowi samodzielną podstawę roszczenia o rentę. Zwiększenie się potrzeb uprawnionego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie m.in. zakupu obuwia ortopedycznego, leków, kosztów rehabilitacji czy kosztów dojazdów na zabiegi.

Zważyć należy, iż niniejsze postępowanie dowodowe, a w szczególności uznane opinie biegłych sądowych wykazało, iż po wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku uległy zwiększeniu wydatki powódki w zakresie wyłącznie doraźnego – w stanach zaostrzenia dolegliwości bólowych – zakupu leków przeciwpalnych i przeciwbólowych, których koszt zakupu wynosi około 50-70zł kwartalnie. Powódka może wymagać – w przypadku zaostrzenia dolegliwości bólowych - również okresowego leczenia rehabilitacyjnego i zabiegów fizjoterapeutycznych, jednakże zabiegi te mogą być wykonywane bezpłatnie w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. W innym zakresie potrzeby powódki w związku z urazami doznanymi w wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku nie uległy zwiększeniu. Przyjmując zatem średni koszt zakupu leków, miesięcznie daje to kwotę 20,00 zł (50 zł+70 zł = 120 zł : 2 = 60zł : 3miesiące = 20 zł).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki M. P. (1) 20,00zł zł miesięcznie tytułem renty z racji zwiększonych potrzeb płatną do dziesiątego dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca marca 2011 roku, płatną z góry do 10-tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności (punkt V wyroku). Jednocześnie w punkcie IV wyroku Sąd zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki M. P. (1) kwotę 600,00 zł tytułem skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od dnia 1 września 2008 roku do dnia 28 lutego 2011 roku wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 maja 2011 roku do dnia zapłaty (30 miesięcy x 20 zł = 600 zł, punkt IV wyroku).

Roszczenie o zasądzenie renty z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość.

Odnosząc się natomiast do żądania powódki w zakresie zasądzenia renty z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość w kwocie 500,00 zł miesięcznie począwszy od miesiąca marca 2011 roku, to zważyć należy, co następuje.

Zgodnie z cytowanym wyżej przepisem art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość może żądać od zobowiązanego odpowiedniej renty.

Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie, a szczególności opinie biegłych sądowych niebicie wskazują, iż po wypadku z dnia 29 lipca 2008 roku powódka utraciła częściowo zdolność do pracy zarobkowej w szczególności w zakresie wykonywania pracy wymagającej dźwigania i podnoszenia, przesuwania cięższych przedmiotów, wymuszającej długotrwałe znajdowanie się

w jednej pozycji. Uznać zatem należy, iż powódka została ograniczona

w wykonywaniu niektórych zawodów. W chwili obecnej powódka nie osiąga żadnych dochodów, w związku z konsekwencjami urazów jakich doznała

w przedmiotowym wypadku nie jest w stanie zrealizować swoich zamierzeń zawodowych. Powódka w przyszłości zamierzała kontynuować studia, doskonalić

i podnosić swoje kwalifikacje, co dawałoby jej realną szansę na uzyskiwanie wyższych dochodów. Uszczerbek na zdrowiu jakiego doznała powódka ograniczył ją w jej aktywności życiowej niezbędnej w osiąganiu coraz lepszych wyników jakich w normalnym rozwoju wypadków należałoby się spodziewać biorąc pod uwagę młody wiek powódki i energię z jaką podchodziła do życia. Przed wypadkiem, powódka osiągała stałe wynagrodzenie miesięczne za pracę w kwocie 1.100zł, co z pewnością gwarantowało jej stabilność finansową. Jak wynika

z opinii biegłych sądowych, podjęcie zatrudnienia przez powódkę będzie uwarunkowane jej ograniczeniami zdrowotnymi i przeciwwskazaniami do wykonywania określonych czynności. Wynika z tego, że powódka nie będzie w stanie pracować na każdym stanowisku, tak jak było to możliwe przed wypadkiem. W konsekwencji, nie osiągnie takiego dochodu jaki mogła osiągnąć przed wypadkiem a to z kolei oznacza, iż widoki powodzenia na przyszłość powódki uległy zmniejszeniu. Z uwagi na powyższe, żądanie powódki z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość jest zasadne. Stosownie do przepisu art. 322 kpc, jeżeli w sprawie o naprawienie szkody Sąd uzna, iż ściśle udowodnienie wysokości jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Kierując się powyższym przepisem, Sąd w punkcie VI wyroku zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą

w W. na rzecz powódki M. P. (1) rentę z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość

w kwocie po 500,00 zł miesięcznie poczynając od miesiąca marca 2011 roku, płatną z góry do 10-tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił (punkt VII wyroku).

Dowody przeprowadzone w sprawie, w postaci opinii biegłych, jednoznacznie wskazały, że uszczerbki doznane przez powódkę mają charakter trwały, nie pozwalają na wnioskowanie o możliwości wystąpienia w przyszłości jakichkolwiek nieustalonych obecnie skutków zdarzenia z dnia 29 lipca 2008 roku (poza możliwością wystąpienia przyspieszonych zmian zwyrodnieniowych). Tym samym, powódka poprzez swego pełnomocnika nie sprostала obowiązkowi (art. 5 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.) udowodnienia zasadności powództwa opartego na treści art. 189 k.p.c. i podlegało ono także oddaleniu.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto na treści art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powódka utrzymała się ze swoim żądaniem w około 71 %.

W przedmiotowej sprawie na koszty poniesione przez powódkę składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego w kwocie 7.200,00 zł - ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 ze zm.), opłata skarbową za pełnomocnictwo w kwocie 34,00 zł (17złx2)- ustalona na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006 roku, Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.) oraz opłata

w wysokości 6 zł poniesiona w toku procesu (k. 117).

W sumie koszty poniesione przez powódkę wynosiły 7.240,00zł.

Na koszty poniesione przez pozwanego składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w osobie w osobie radcy prawnego w kwocie 7.200,00zł – ustalone na podstawie § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. (Dz.U. 2002/163/1349 ze zm.), opłata skarbową za pełnomocnictwo w kwocie 17,00 zł- ustalona na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006 roku, Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.), kwota 700,00zł wpłacona tytułem zaliczki na opinię biegłego.

W sumie koszty poniesione przez pozwanego wynosiły 7.917,00zł.

Łącznie koszty w sprawie poniesione przez obie strony wyniosły 15.157,00zł.

Wobec częściowego uwzględnienia powództwa, należało uznać, że powódka wygrała sprawę w 71%. Z uwagi na to, stronę powodową obciążają koszty procesu w kwocie 4.395,53zł (15.157,00 zł x 0,29) natomiast stronę pozwaną obciążają koszty procesu w kwocie 10.761,47 zł (15.157,00zł x 0,71).

W związku z powyższym, Sąd w punkcie X wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.844,47zł tytułem zwrotu części kosztów procesu.

W toku procesu część kosztów została pokryta tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, w łącznej wysokości 14.995,28zł (k.1 w zw. z k. 74, k. 128, k. 273, k. 362, k. 399. k. 419, k. 438249, k. 315, k. 335, k. 342, k. 359). W myśl art. 113 ust. 1 u.k.s.c. pozwanego obciążą obowiązek ich zwrotu w kwocie 10.646,65 zł, natomiast w myśl art. 113 ust. 2 u.k.s.c. pozostała część w kwocie 4.348,63zł

należało ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz powódki (punkt XI i XII).

Z tych względów i na podstawie wyżej powołanych przepisów orzeczono, jak w wyroku.